

Dodatki

Słowniczek *Mahabharaty* (księgi VIII-XI)

Hasła pojawiające się w poprzednich księgach zostały pominięte.

A

Aczjutaszala: miasto w zachodnim regionie będącym we władaniu Śalji.

Aditja: jeden ze świętych brodów na rzece Saraswati.

Agnitirtha: bród na rzece Saraswati, gdzie Agni schował się w drewnie Sami używanym do krzesania ognia z lęku przed klątwą starożytnego mędrca Bhrigu.

Anarta: królestwo, który władali Jadawowie.

Andhaka: demon asura.

Andżalika: strzała o główicy szerokiej ja dwie złożone dłonie, którą Ardżuna uciął głowę Karny.

Apaga: rzeka w królestwie Bahlika.

Aratta: zachodni region będący we władaniu Śalji.

Aruna: nazwa brodu na rzece Saraswati.

Asita-Dewala: starożytny mędrzec.

Aśwattha: wielkie drzewo rosnące nad brzegiem Saraswati, pod którym zawsze przebywa bóg wojny Skanda.

Auddalaka: jeden z starożytnych królów słynny ze swych rytuałów ofiarnych, podczas których pojawiła się na ziemi rzeka Saraswati jako Manorama.

B

Bhaga: wedyjski bóg bogactwa, potęgi i szczęścia, jeden z sześciu aditjów (synów Aditi). Według jednej z wersji mitu został on oślepiiony przez Śiwę w jego przerażającej formie Rudry, gdy Śiwa przybył nie zaproszony na wielki rytuał ofiarny Dakszy w czasie którego żona Śiwy i córka Dakszy rzuciła się w płomień ognia w proteście, że jej mąż był nie zaproszony. Bhaga był jednym z głównych kapłanów podczas ofiary Dakszy, którego rozgniewany Śiwa oślepił.

Bhanusena: syn Karny.

Bhutilaja: jezioro w zachodnim regionie będącym we władaniu Śalji, którego wody uchodzą za nieczyste.

Brahmasira: niebiańska broń, na którą nie ma przeciw-siły, którą zarówno Aśwatthaman jak i Ardżuna otrzymali od bramina Drony.

Brahmayoni: święty bród na rzece Saraswati.

C

Czamasodbheda: nazwa jednego ze świętych miejsc (*tirtha*) na rzece Saraswati, które odwiedził Balarama.

Czitrasena: imię syna i brata Karny.

D

Danda: brat Dandadhary.

Dandadhara: dowódca Magadhów walczący po stronie Kaurawów.

Dasarha: jedno z plemion zamieszkujących królestwo, którym władali Jadawowie (królestwo Anarta). Mahabharata nazywa Krysznę 'on z plenienia Dasarha'.

Dewapi: niebiański mędrzec, najstarszy syn króla Hastinapury Pratipy, który jednak nie odziedziczył królestwa z powodu swej choroby i królem został jego młodszy brat Śamtanu (ojciec Bhiszmy).

Durdhara: jeden z synów Dhritarasztry.

Dwaipajana: jezioro, w którym schował się Durjodhana po utracie wszystkich swoich armii.

Dwaita: jezioro, święte miejsce na rzece Saraswati.

Dwita: bramin, który mocą przekleństwa swego brata Trity stał się wilkiem.

Dźaigiszawaja: asceta żyjący w starożytnych czasach.

Dźartikowie: klan w królestwie Bahlika.

E

Ekata: bramin, który mocą przekleństwa swego brata Trity stał się wilkiem.

G

Garga: starożytny asceta.

Gargasrota: bród na rzece Saraswati, gdzie asceta Garga uprawiał surowe umartwienia.

guhjakowie: semi-boskie istoty utożsamiane niekiedy z jakszami będące strażnikami grot, podziemia, ukrytych skarbów.

H

Hari: syn demona Tarakakszy.

I

Iśana: (pan) jedno z imion Śiwy-Rudry.

J

Jadžamana: uczestnik rytuału ofiarnego, który płaci dakszinę (opłaca usługę kapłańską) w rytuale ofiarnym, sponsor (patron) rytuału, ofiarnik.

Jajata: święty bród na rzece Saraswati.

Jugandhara: miasto w zachodnim regionie będącym we władaniu Śalji.

Jujutsu: syn króla Dhritarasztry ze służącą (jego sto pierwszy syn), który walczył po stronie Pandawów.

K

Kalaratri: imię bogini.

Kalpa: niebiańskie drzewo zamieszkałe przez roje ptaków i pełne kwiatów i owoców rosnące w królestwie Indry spełniające wszystkie pragnienia.

Kanczanakszi, Manorama, Oghawati, Suprawa, Surenu, Wajsala, Wimalodaka: siedem form rzeki Saraswati.

Kapardin: czyli z włosami związanymi w ciężki węzeł, jedno z imion Śiwy.

Kratha, Nanda, Saha, Upananda, Wikata, Wiwitsu: synowie Dhritarasztry zabici przez Bhimę.

Kszemadhurti: król Kulutasów zabity przez Bhimę.

Kuni-Garga: asceta mieszkający w dawnych czasach nad brzegami Saraswati.

M

Madhjama: formacja wojenna.

Madrakowie i Bahlikowie: mieszkańcy regionu Madrasu (Madra) i Bahlika znajdującego się z zachodniej części Indii, którego władcą był Śalja.

Mahasankha: ogromne drzewo rosnące nad brzegiem Saraswati.

Maitra: nazwa specyficznej konfiguracji gwiazd.

Makara: mityczna wodna istota będąca nośnikiem (pojazdem) Waruny i Gangi niekiedy identyfikowana z krokodylem lub delfinem.

Makara: nazwa formacji wojennej.

Mankanaka: jeden ze starożytnych ascetów.

moksza: wyzwolenie się z cyklu ponownych narodzin (*samsara*) realizowane przez praktykę jogi i uwalnianie się z „kajdan” *karmy*.

N

Naga: niebiańska broń.

Nagadhanwana: nazwa świętego brodu na rzece Saraswati.

Naigameya, Sakha, Skanda i Wisakha: cztery formy boga wojny Skandy.

Nakakubera: syn boga bogactwa Kubery.

Nandi: byk towarzyszący Śiwie.

P

Pandja: król walczący po stronie Pandawów zabity przez Aśwatthamana.

Prabhasa: nazwa jednego ze świętych miejsc (*tirtha*) na rzece Saraswati, gdzie Księżyc uwolnił się od skutków klątwy Dakszy.

Pratiwindhja: syn Judhiszthiry i Draupadi.

Pundra: wojownik Kaurawów zabity przez Sahadewę.

Puszja: nazwa konstelacji gwiazdnej.

R

Ruszangu: bród na rzece Saraswati.

S

Sabhapati: wojownik walczący po stronie Kaurawów zabity przez Ardżunę.

Sakala: miasto w królestwie Bahlika.

Salwa: król barbarzyńców (nie-arian) walczący po stronie Kaurawów.

Samantapanczaka (Kurukszetra): święte miejsce nad brzegami Saraswati na polach Kurukszetry zwane północnym ofiarnym ołtarzem Brahmy, gdzie odbył się rozstrzygający o losach wojny pojedynek Durjodhany z Bhimą.

Sankha: nazwa jednego ze świętych miejsc (*tirtha*) na rzece Saraswati, które odwiedził Balarama.

Sapta-Saraswat: jeden ze świętych brodów na rzece Saraswati.

Saraswat: imię mędrca i nazwa świętego brodu na rzece Saraswati.

Saraswati: mityczna rzeka wychwalana między innymi w hymnach *Rigwedy* uważana za jeden z siedmiu strumieni Gangi (Gangesu). Również wspomiana w *Mahabharacie* w kontekście pielgrzymki starszego brata Krysny, Balaramy. Balarama nie brał udziału w wojnie Bharatów lecz w tym czasie udał się z pielgrzymką do świętych brodów (*tirtha*) na rzece Saraswati, która przepływała również przez pola Kuruszetry. Współcześnie identyfikuje się ją z rzeką Ghaggar.

Saraswati: bogini wiedzy i płodności.

Sataghni: niebiański pocisk.

Satakratu: imię Indry jako wykonawcy setki Ofiar Konia.

Satjasena: jeden z Samsaptaków zabitych przez Ardżunę.

Satjasena: jeden z synów Karny.

Sauparna: niebiańska broń.

Subhumika: jeden ze świętych brodów na rzece Saraswati, który jest miejscem zabaw dla niebian.

Sudaršana: syn króla Dhritarasztry.

Sudharman: kapłan Kaurawów.

Suketu: książę Pańcalów zabity podczas bitwy na polach Kuruszetry przez Krypę.

Suratha: książę Pańcalów zabity przez Aśwatthamana.

Suszena: syn Karny.

Szrawana: nazwa konstelacji gwiazdnej.

Ś

Śalja: król Madrasu (Madraków), który był bratem (a nie ojcem jak to zostało błędnie stwierdzone w słowniczku do księgi I i II) Madri, drugiej żony Pandu i matki Nakuli i Sahadewy. Był woźnicą Karny podczas jego pojedynku z Ardżuną i czwartym naczelnym dowódcą wojsk Kaurawów, który zginął osiemnastego dnia bitwy zabity przez Judhiszthirę.

Śatanika: syn Nakuli i Draupadi.

Śrutakarman: syn Sahadewy i Draupadi

Śrutakriti: syn Ardżuny i Draupadi.

Śrutasena (Sutasoma): syn Bhimy i Draupadi

Śruwawati: córka starożytnego mędrca Bharadwadży, ojca bramina Drony.

T

Taidźasa: święty bród na rzece Saraswati, gdzie Waruna został namaszczoney na pana wód.

Taraka: demon asura, ojciec Tarakakszy, Kamalakszy, Widjunmalina, władców trzech niebiańskich miast zniszczonych przez Śiwę.

Trita: bramin związany z brodem Udapana na rzece Saraswati.

U

Udapana: nazwa jednego ze świętych miejsc (*tirtha*), gdzie rzeka Saraswati na prośbę ascety Trity ukrywa się w podziemiach.

Uśanas (Kapalamoczana): jeden ze świętych brodów na rzece Saraswati.

W

Wadarapaczana: jeden ze świętych brodów na rzece Saraswati.

Wadawa: ogień wewnątrz oceanu.

Wadzapeja: nazwa rytuału ofiarnego.

Wahi i Hika: imiona dwóch pisaków w zachodnim regionie będącym we władaniu Śalji, od których wywodzą się mieszkańcy tego regionu.

Waka: imię ascety i świętego brodu na rzece Saraswati.

Walaka: myśliwy, który zabijając ślepego drapieżnika dokonał czynu uchodzącego za okrutny, dzięki któremu zebrał jednak zasługi, bo zabił wroga bogów, którego sami bogowie nie potrafili pokonać.

Wangas: król walczący po stronie Kaurawów zabity przez Satjaki.

Wasisztapawaha: jeden ze świętych brodów na rzece Saraswati.

Widźaja: łuk Karny, który Wiśwakarman zrobił specjalnie dla Indry.

Winaśana: święty bród, gdzie rzeka Saraswati ukrywa się pod ziemią z pogardy dla Sudrasa i Abhirasa.

Winda, Anuwinda: bracia Kaikejów zabici przez Satjaki.

Wipasa: rzeka w zachodnim regionie będącym we władaniu Śalji.

*Indeks imion***A**

- Abhimanju, 64, 96, 107, 112, 121, 139, 176, 222, 233, 269, 293, 296, 299-300, 302, 305, 309
- Aczjutaszala, 53, 313
- Adhiratha, 31
- Aditi, 201, 264, 313
- Aditja (święty bród), 180, 201, 313
- aditjowie, 202, 313
- Agni, agni, 35-37, 43, 56, 59, 84, 95, 122, 128, 193-194, 196-197, 208, 313
- Agnihotra (święty bród), 180, 197, 313
- agnihotra (rytuał), 186
- Agnitirtha, 180, 197, 313
- Aindra, 26, 68, 120
- Airawata (słoń Indry), 157
- Alamwusza, 203
- Amba, 15
- Anarta, 313, 314
- Andhaka, 21, 152, 313
- Andżalika, 123, 313
- Angada, 58, 127
- Angiras, 35, 88, 123, 152, 244
- Angowie, 22-23, 56
- Apaga, 54, 313
- apsary, 36, 63, 111, 117, 140, 185, 192, 194, 196, 198, 201, 203, 222, 300
- Arantuka, 206
- Aratta, 54-55, 313
- Ardżuna, 5, 9-13, 15-22, 24-32, 38-40, 42-48, 51-53, 58-59, 62-64, 67-68, 70, 72-99, 101-103, 106-128, 131, 133-134, 138-139, 142-143, 148-150, 154, 156, 160-164, 166-167, 176-177, 209, 213-214, 216, 221, 223-224, 232-233, 240, 247, 250, 252, 255-260, 272, 286, 290, 293, 299-304, 308-309, 313, 317
- Arjaman, 208
- Artajani, 32
- Arsztiszena, 189
- Aruna, 31, 180, 190, 192-193, 196, 313
- Arundhati, 199-200
- Asita-Dewala, 180, 201-203, 313
- Asta, 19, 35, 123-124, 149, 236
- asurowie, asura, 12, 21, 32-38, 80, 95, 102, 106, 108, 110, 112, 114, 119, 125, 152, 157, 172, 188, 190, 192-193, 195-197, 201, 204, 223, 313, 318
- Aśwasena, 12, 106, 116-119
- Aśwattha, 193, 313
- Aśwatthaman, 14, 17-18, 20-22, 26-27, 68-70, 72-74, 76, 79, 82, 95, 101, 104, 106, 111-113, 131-132, 134, 136, 141-142, 145-146, 148, 150, 154, 159-160, 162-163, 167-

172, 208, 216, 224-226, 228,
231-252, 254-269, 287-288,
300

Aświnowie, 73, 257

Atharwaweda, 123, 152

Auddalaka, 187, 313

Awasthana, 215

B

Bahlika, Bahlikowie, 54-56,
313-316

Balahaka, 257

Balarama, 5, 133-134, 167,
178-181, 183, 185-190, 193,
197-198, 200-201, 203, 206-
210, 216, 218-219, 314, 317

Bezprawie (adharma), 13, 55,
57, 166, 175, 231, 233, 237,
248, 285, 291

Bhaga, 242, 264, 313

Bhagadatta, 19, 302

Bhanusena, 60, 313

Bharadwadza, 198, 317

Bharata, Bharatowie, 6, 20, 45,
55-56, 81, 96, 112, 170, 173,
180, 206-207, 209-210, 233-
234, 252, 260, 269-270, 272,
274, 284, 286, 294-296, 302-
306, 309, 317

Bhargawa, 79, 83, 97, 114

Bhawa, 35

Bhima (Pandawa), 5, 10-12, 17,
22, 24-25, 30, 40, 58-61, 63-
68, 70, 72, 74, 76-81, 83-84,
87-88, 90, 94, 97-101, 103-
107, 112-116, 125, 132-135,
137-139, 143, 145-151, 154-
157, 161-165, 167, 171-172,
176-180, 207-221, 224, 231-
233, 235-237, 241, 247, 249-
250, 252, 254-257, 259, 261,
271, 286-292, 297-299, 315-
317

Bhiszma, 9, 12-16, 20, 25, 30,
43-45, 51, 57, 71, 89, 96, 101,
110, 134, 138, 140, 142-143,
156, 161, 173, 178, 211, 221-
222, 227, 231, 240, 251, 253,
274-275, 288-289, 296, 302,
305, 314

Bhogawati, 116

Bhrigu, 35, 197-198, 200, 204,
302, 313

Bhuriśrawas, 161, 303-304

Bhutilaja, 55, 314

Brahma, 10, 12, 17, 29, 31-40,
52-53, 56, 59, 62, 95, 106,
109-110, 115, 120, 122, 128,
152, 180, 185, 187, 189, 191,
193-196, 198, 204, 206-207,
210, 224, 243, 258, 262-263,
275, 283-284, 307, 316

brahmacarin, 34, 198, 201, 203,
206-207, 243, 258-259, 264

brahmacarja, 187

Brahman, 32, 34, 59, 196, 202,
243, 283

Brahmasartis, 202

Brahmasira, 232-233, 252,
255-260, 314

Brahmayoni, 180, 197-198,
314

Brihaspati, 18, 44, 80, 138,
184, 190, 194-196, 200, 202

C

Cekitana, 146

Citrasena, 17

Czamasodbheda, 183, 314

Czaranowie, 73

Czediowie, 55, 61, 63, 76, 79,
100, 136, 147

Czitrasena (brat Karny), 105,
314

Czitrasena (syn Karny), 143-
144, 314

- Czitrasena (syn Dhritarasztry), 299
- D**
- Dadhika, 203-204
- dajtja, dajtjowie, 20, 30, 33, 76, 197, 204
- Daksza, 34, 180-183, 187, 242, 263, 313, 316
- dakszina, 315
- danawa, danawowie, 15, 19, 35, 37, 39-40, 142, 196-197, 204, 239, 256, 258-259
- Danda, 19, 314
- Dandadhara, 19, 62, 314
- Daruka, 94, 227
- Dasarha, 314
- Daśaratha, 188
- Dewadatta, 99, 102
- Dewapi, 302, 314
- Dhanamdżaja, 196
- Dharma (bóg), 70, 77, 87
- dharma (Prawo), 87
- Dhaumja, 307
- Dhrisztadjumna, 14, 22, 25, 40, 59, 61, 64, 68-69, 71-72, 76-77, 81, 83, 100-101, 125, 136-137, 139, 143, 145, 149, 151, 156-258, 162, 168, 231-232, 235, 239-241, 245-246, 250-251, 253, 262, 303, 305
- Dhrisztaketu, 305
- Dhritarasztra, 6, 14, 29, 42, 46, 51, 54, 58, 64, 75-77, 94, 96-98, 122, 128, 131-139, 154, 156, 161, 163, 169, 172, 177-178, 189-190, 209-211, 217, 220, 226-228, 231, 234, 238, 249-251, 253, 261, 269-272, 274, 276, 278-291, 294-296, 306-308, 314-315, 317
- Drapadi, 11-12, 17, 22-25, 27, 60, 63, 69-70, 72, 81-82, 89, 96, 100, 104, 111, 114, 121, 125, 127, 136, 139, 145, 151, 158, 174, 178, 211, 216-218, 222, 231-233, 235, 246-247, 249, 251-255, 261-262, 265, 272, 287-288, 290, 292-293, 296, 298, 301, 309, 316-317
- Drona, 9-10, 12-18, 20-22, 25, 27, 30, 43-44, 51, 69-74, 82, 95-96, 101, 110, 125, 131, 134, 138, 140-143, 148-150, 156, 161, 168, 172-173, 178, 211, 221-224, 226-228, 231-236, 239-262, 264-265, 288-289, 296, 300-303, 305, 314, 317
- Drupada, 27, 247, 253-254, 262, 265, 287, 303, 305
- Duhsaha, 299
- Duhśala, 301
- Duhśasana, 5, 12, 23, 27, 58, 60-61, 82, 94, 103-107, 113, 121, 140, 211, 216, 261, 271, 275, 291-292, 298
- Durdhara, 71, 314
- Durjodhana, 5, 9-11, 14-16, 20, 22, 26-27, 29-30, 32, 38-40, 42-45, 48-49, 52, 57-57, 62, 64-65, 68, 70-73, 76-79, 81-82, 84, 95-97, 99-100, 102-108, 111-113, 116, 121, 124-125, 131-139, 141-143, 146, 148-151, 154-180, 207-226, 231-231, 235-240, 249-252, 259, 261, 270-272, 274, 284, 287, 290-292, 296-298, 305, 308, 314, 316
- Durmukha, 299
- Dwaipajana, 5, 132-133, 167-168, 172, 180, 208, 314
- Dwaita, 185, 314
- Dwaitawana, 83
- Dwaraka, 180-181, 208, 219, 255-256

Dwita, 183, 314
 Dzaigiszawaja, 201-203, 314
 Dżajadratha, 161, 288, 301
 Dżajatsena, 305
 Dżambha, 80, 157
 Dżartikowie, 54, 314

E

Ekata, 183, 314

G

Galawa, 206
 Gandhamadana, 56
 Gandhari, 6, 128, 134-136, 169,
 216, 226-228, 231, 235, 238,
 250, 253, 269-272, 275, 284,
 286-288, 290-306
 gandharwowie, 36, 45, 111,
 127, 148, 185, 192, 194, 196,
 201, 215, 222, 256, 304, 307
 Gandiwa, 11, 30, 43, 46, 67,
 73, 75, 78, 82, 84, 87, 91, 95,
 97-98, 101, 113-115, 119,
 122, 166, 223, 300, 302
 Ganga, 193-194, 196, 316-317
 Gangeja, 194
 Ganges, 22, 54, 59, 193, 272,
 288, 290, 303, 308-309
 Garga, 180, 185, 205, 314
 Gargasrota, 185, 314-315
 Garuda, 22, 25, 46-47, 51, 54,
 72, 80, 99, 154, 196, 210,
 214, 236, 257
 Gautama, 183
 Ghatotkaka, 30, 40, 64, 221
 Ghritaczi, 198
 guhjakowie, 56, 314

H

Hanuman, 47, 67, 76, 84, 98,
 111, 223
 Hari (syn Tarakakszy), 33, 315

Hastinapura, 14, 55, 58, 128,
 131-132, 135, 154, 167-170,
 209, 211, 226-228, 231, 235,
 238, 251, 255, 261, 269, 274,
 287-288, 314
 Hidimba, 255
 Hika, 55, 318
 Himawat, 52, 54-56, 141, 178,
 187, 193-195, 198-200, 207,
 301
 Hradodar, 197

I

Indra, 10, 12, 14-15, 18, 20, 24,
 30, 33, 38-41, 43, 46, 51, 53,
 59, 63, 76, 80, 83, 88, 93, 95,
 98, 102, 105-106, 108-114,
 117-119, 122-124, 126, 138,
 140, 142, 145, 149, 151, 155,
 172, 175-177, 180, 190, 192,
 196-201, 203-204, 206-208,
 212, 221, 240, 253, 257, 262,
 276, 284, 287, 302, 307, 315,
 317-318
 Indrasena, 307
 Iśana, 17, 34, 315

J

Jadawowie, 44, 99, 272, 306,
 313-314
 Jadżamana, 183, 315
 Jajata, 180, 189, 190, 315
 Jajati, 190
 jaksza, 15, 127, 185, 201, 215,
 314
 Jama, 15, 17, 20, 22, 27, 44, 53,
 56, 65, 73, 79, 81, 88, 95-98,
 101, 107, 111, 124, 152, 157,
 159, 164, 175, 196, 201, 207,
 214, 226, 247, 254, 257, 280,
 283,
 Jamuna, 54, 59, 201, 208
 Jawanowie, 56, 136

jaźń (atman), 34, 49, 138, 141, 173, 244, 259, 269, 274, 276-277, 279, 282-283,

Jaźń (Paramatman), 34-35

joga, 117, 201-203, 270, 316

jogin, jogowie, 197

Judhamanju, 83, 105, 246

Judhiszthira, 5, 10-12, 16, 24, 26, 58, 61-64, 66, 68-70, 72, 74-95, 97, 101, 103, 112, 115, 127-128, 131, 135, 139, 142, 145-152, 154-156, 159, 162, 167, 170-177, 209-211, 214, 216, 219, 222, 224, 226, 231-234, 246, 252-257, 259, 261-264, 270, 272, 285, 288, 290, 293, 295, 301, 306-308, 316-317

Jugandhara, 55, 315

Jujutsu, 132, 169-170, 307, 315

K

Kaikejowie, 17, 83, 318

Kailasa, 178, 218

Kaitabha, 201

Kala, 13, 120

Kala-ratri (Śmierć-Noc), 152

Kalaratri (Kosmiczna Śmierć), 35, 315

Kali, 219, 270, 274, 284

kalijuga (wiek Kali), 219

Kalingowie, 55, 83, 305

Kalpa, 126, 315

Kamalaksza, 32-33, 318

Kambhodźowie, 73, 257, 304

Kanczanakszi, 186-187, 315

Kanka (ptak), 65-66, 68

Kansa, 221

Kapardin, 242, 315

Karawapana, 208

karma, 316

Karna, Radheja, 5, 7, 9-18, 20-24, 26-32, 38-46, 48, 51, 53-54, 56-68, 70-72, 74-84, 87-88, 90-98, 100-128, 131, 135, 137-138, 140-144, 156, 161, 173, 178, 211, 221-224, 231, 240, 251, 253, 258, 270, 272, 275, 284, 291, 295, 298-301, 305, 308-309, 313-314, 317

Karttika, 193-194

Karttikeja, 194

Kaśjapa, 195, 200-201

Kaurawowie, 5, 9, 12-14, 16, 22, 25, 27-29, 42-45, 58-64, 66, 69, 72-78, 80, 82-84, 88, 94-95, 97-101, 103, 106, 109, 112, 114-117, 123, 126, 128, 131, 134, 137, 141-143, 145, 148-151, 154-161, 164-167, 169-171, 180, 207, 223, 226, 231, 234-236, 248, 259, 269, 285, 289, 295, 305-307, 309, 314, 316-318

Kaustubha, 99

Kauśika, 86-87, 213

Kekajowie, 58, 62, 78, 305

Ketu, 19, 111

Khandawa, 44, 83, 102, 106, 110, 114, 116-117, 119, 177, 211,

Kiczaka, 255

Kinsuka, 71, 146, 150, 212

Kosala, 187

Kosalowie, 67, 305

Kratha, 65, 315

Krauncza, 152

kritajuga, 35, 56, 186, 189, 197, 263

Kritawarman, 25, 27, 58-60, 68-69, 95, 104, 131-132, 134, 136, 145, 154, 158-160, 162, 167-172, 208, 224, 231, 235-

- 237, 240, 245, 248-251, 253, 287-288
- Król Prawa (Król Dharma, Dharmaradża), 11, 26, 62, 75, 78, 80, 82, 87, 91, 127, 132, 134, 139, 147, 149, 151-152, 154, 156, 163, 167, 170, 176, 209, 214, 216-217, 227, 234, 262, 273, 285, 288, 292-293, 309
- Krypa, 20, 25-27, 58-60, 68-69, 76, 95, 101, 104, 107, 131-132, 134-139, 141, 145, 150, 154, 158-160, 162, 167-171, 208, 224, 226, 231, 235-242, 245, 248-251, 253, 275, 287, 300, 305, 317
- Krypi, 303
- Kryszna, 5, 9-13, 15-20, 22, 24, 26-32, 38-40, 44-48, 51-53, 58, 63, 67, 72-76, 78-80, 82, 84-92, 94-97, 99, 101-103, 106-108, 110-112, 114-116, 118-125, 127, 131-136, 138-139, 142, 148, 151, 154, 156, 160, 163, 167, 170, 172-174, 176-180, 208-210, 213, 216, 218-228, 231-235, 241, 244, 248-253, 255-258, 260-264, 269, 271-272, 274, 286, 288-291, 293, 295, 297-300, 302-306, 314
- Kryszna Wasudewa, 31, 136, 221
- Kszemadhurti, 17, 315
- Kubera, 44-45, 53, 83, 88, 118, 124, 180, 196-187, 198
- Kuni-Garga, 180, 205, 315
- Kunti, 6, 9-10, 24, 52, 63, 83, 96, 112, 270, 272-273, 286, 291, 293, 295, 308
- Kurowie, 15, 77, 160, 209, 213, 252, 260, 274, 284
- Kuru, 187, 206-207
- Kurukszetra, 9, 14, 54, 58, 84, 94-95, 98, 111, 126, 128, 131, 133-135, 154, 180, 187, 193, 206-207, 210, 228, 251, 269-270, 272, 284, 286, 288, 294-295, 316-317
- L**
- Lakszmana (syn Durjodhany), 297-298, 305
- Lomasa, 307
- M**
- Madhjama, 155, 315
- Madhu, 201
- Madrakowie, 10, 42, 47-48, 54-56, 58, 64, 83, 108, 142, 154-155, 315, 317
- Madri, 96, 141, 147, 149, 151, 286, 290, 317
- Magadhowie, 19, 56, 314
- Magha, 305
- Mahadewa, 35
- Mahasankha, 185, 315
- Mahisza, 197
- Mahodara, 188
- Mainaka, 156
- Maitra, 181, 316
- Maitreja, 133, 218
- Makara, 16, 197, 316
- Malaja, 21
- Manasa, 49
- Mandakini, 186
- Mandala, 212, 214
- Mandara, 35
- Mankanaka, 187-188, 316
- Manorama, 186-187, 313
- marutusi, 198
- Matsja, Matsjowie, 55-56, 100, 149, 157, 249, 251, 300
- Meghapuszpa, 257
- Mendżawat, 263

Meru, 47, 83, 113, 185

Moksha, 180, 201-203, 274,
280-281, 283, 316

N

Naga, 316

Nagadhanwana, 185, 316

Nahusza, 190

Naigameya, 194, 316

Naimisza, 55, 186-187, 189-
190,

Nakakubera, 198, 316

Nakula, 10, 22-24, 40, 59-61,
68, 70-72, 77-79, 81, 100,
107, 112, 125, 135, 139, 143-
145, 147-148, 151, 156, 165,
167, 176, 232, 247, 254-255,
271, 292, 317

Nala, 122

Namuczi, 108, 114, 119, 151,
192-193

Nanda, 65, 315

Nandi, 37, 316

Nara, 17, 110, 127

Narada, 127, 180, 205, 207-
208, 233, 252, 258, 261, 270,
274-275, 284-285

Narajana, 17, 37, 102, 110, 123,
127

Narajanowie, 67

Nila Rohita (dym), 35

O

Oghawati, 134, 186-187, 216,
224, 226, 231, 248, 252-253,
315

P

Pandawowie, 6, 9, 11-17, 20,
22, 25, 27-29, 31, 40, 43-45,
58-59, 61-64, 67, 70, 72, 76-
80, 94-96, 98, 100, 106, 112-
115, 121-126, 131-140, 142,

145-152, 154-160, 162, 164-
172, 174-177, 181, 210, 212,
216-228, 231-237, 239-241,
244-253, 255, 257, 259-261,
269-272, 274, 285-291, 295,
300-303, 305-309, 315

Pandja, 20-22, 316

Pandu, 14, 96, 115, 290-291,
317

Pañcadźanja, 99

Pañcalowie, 22, 24-26, 55, 59,
61-63, 69-72, 74, 76-79, 81,
96-97, 100, 103, 105, 108,
114, 134, 136, 142, 148-150,
156, 162, 171, 174, 177, 219,
223, 231, 235, 237, 239, 241,
244-247, 249, 251, 254, 288,
296, 300, 309, 317

Paraśurama (Bhargawa), 10,
13, 29-30, 38-39, 42, 44, 48,
51, 80-81, 106, 117, 119-120,
180, 200, 256, 274

Parwata,

Parwati (Uma), 38

Paśupata (Głowa Brahmy),
102

Pinaka, 90

Pitris, 56

Plakszaprasrawana, 208

Północne Kuru (Uttara Kuru),
307

Prabhadrakowie, 246

Prabhasa, 180-182, 316

Pradjumna, 256

Pradźapati, 303

Pratiwindhja, 17, 69-70, 246,
316

Prawo, prawość (dharma), 9,
12, 24, 32, 48-49, 54-58, 77,
85, 87, 90, 92, 106, 110, 119,
121, 137, 140, 176, 183, 196,
217, 219, 226, 228, 231, 233,
235, 237, 240, 250, 270, 275,

- 277, 280, 284-285, 289, 292, 302
- Pundra, 22, 316
- Puszan, 264
- Puszja, 179, 316
- Puszkara, 122, 187
- R**
- Radha, 308
- Radžasuja, 193, 285
- Rahu (demon), 116, 211
- Rahu (planeta), 111
- rakszasa, rakszasowie, 22, 30, 40, 48, 56, 105, 173, 185, 188, 192, 196, 201, 215, 221, 235, 245, 248, 259, 294
- Rama, 173, 210
- Rawana, 173, 210
- Rigweda, 128, 317
- Rohini, 126, 178, 181-182
- Rudra, 17, 35-36, 39, 59, 116, 118, 137, 150, 152, 158, 188, 194, 196, 231-232, 234, 242, 244-246, 248, 251, 262-264, 313, 315
- rudrowie, 202
- Ruszangu, 180, 188-189, 316
- S**
- Sabhapati, 115, 316
- Sahadewa, 10, 17, 22-23, 40, 59-61, 68, 70-72, 77-79, 81, 89, 100, 112, 125, 132, 139, 145-148, 150, 154, 156-160, 163-167, 176, 247, 304, 316, 317
- Saha, 65, 315
- Sahmali, 150
- Saiwja, 257
- Sakala, 54, 316
- Sakha, 194, 316
- Salwa, 157-158, 316
- Samantapanczaka, 133, 180, 195, 206, 209-210, 316
- Samaweda, 303, 308
- Samsaptakowie, 11, 18, 20, 25-26, 58, 67-68, 70, 72-75, 80, 90, 136, 149, 317
- Samwataka, 152
- Sandilja, 207
- Sandżaja, 14, 16-17, 23, 27, 29, 38, 42, 45, 53, 57-59, 61, 64, 66, 75, 77, 79, 84, 87, 89, 91, 94, 97, 100-101, 103, 106-109, 111, 113, 117, 119, 124, 128, 131, 135-137, 141, 145, 149, 154, 157, 159-160, 162-164, 167-171, 174, 176-178, 209-211, 213, 216-220, 223, 226, 234-236, 241, 245, 249, 251, 269, 274-276, 283, 289, 307
- Sankha, 185, 317
- Sapta-Saraswat, 180, 186-187, 317
- Saraswat, 180, 188, 203-205, 317
- Saraswati (rzeka), 5, 54, 133, 141, 180-187, 189-192, 195, 197, 199-200, 203-205, 207, 210, 313-318
- Sataghni, 147, 317
- Satakratu, 200, 317
- Sataśringa, 84
- Sati, 254
- Satjakarman, 164
- Satjasena, 26, 317
- Satjasena (syn Karny), 59, 144, 317
- Satjeszu, 164
- Sauparna, 68, 317
- Sawitar, 264
- Siddha, Siddhowie, 17, 25, 100, 185, 198, 200, 202, 215

- Sindhu, 54
 Skanda, 14-15, 142, 152, 180,
 191, 193-197, 302, 313, 316
 soma, 183-184, 243
 Soma (bóg), 35-37, 56, 83, 126,
 128, 180-183, 193-194, 202
 Somadatta, 303
 Somakowie, 114, 116, 145-146,
 149-150, 171, 212-213, 216-
 217, 246, 249
 Sringawat, 206
 Sthanu (Śiwa), 190, 263
 Subhadra, 44, 112, 139, 300
 Subhumika, 185, 317
 Sudakszina, 304
 Sudarśana (syn Dhritarasztry),
 163-164, 317
 Sudarśana (dysk Kryszy), 114
 Sudharman, 307, 317
 Sugriwa, 210, 257
 Sukanja, 187
 Suketu, 69, 317
 Suprawa, 186-187, 315
 Suratha, 148, 317
 Surenu, 186-187, 315
 Surja, 9, 12, 31, 39, 43, 46, 83,
 109, 117, 126, 128, 196, 201,
 308
 Suszena, 59-60, 98, 144, 301,
 317
 Suśarman, 67-68, 164
 Suta, 10, 25, 31-32, 39, 43-45,
 52-53, 59, 124, 156, 307
 Sutasoma (Śrutasena), 24-25,
 70, 144, 247, 317
 Szamaczakra, 206
 Szrawana, 179, 317
- Ś**
 Śakuni, 24-25, 58-60, 64, 66,
 97, 99-100, 121, 125, 132,
 136, 145, 154-155, 159-160,
 162-167, 173-174, 177-178,
 211, 222, 275, 284, 291, 298,
 304
 Śala, 108, 216, 305
 Śalja, 5, 10, 29-32, 38-46, 48,
 51-57, 59, 63-65, 72, 78, 95-
 96, 101-102, 106-107, 111,
 115-117, 124-125, 129, 131,
 135-137, 141-143, 145-152,
 154-156, 161, 173, 178, 207,
 211, 231, 302, 313, 317-318
 Śalwowie, 56
 Śamtanu, 314
 Śankara, 34
 Śatanika, 61, 70, 247, 317
 Śikhandin, 15, 25, 61, 68-69,
 76, 89, 100, 125, 136-137,
 139, 143, 145, 151, 156-159,
 221, 231-232, 235, 240, 246-
 247, 251
 Śiwa, 10, 12, 17, 21, 27-29, 31,
 34-40, 44, 59, 90, 96, 102,
 106, 108-110, 114, 119, 123,
 128, 141, 152, 175, 182, 187-
 188, 190, 192-194, 196, 198-
 200, 207, 225, 231, 234-235,
 239, 241-246, 248-249, 251,
 254, 256, 262-265, 295, 313,
 315-316, 318
 Śiwowie, 56
 Śrindżaja, 275
 Śrindżajowie, 68, 76-77, 79,
 157, 177
 Śrutakarman, 17, 69-70, 247,
 317
 Śrutakriti, 25, 63, 69-70, 247,
 317
 Śrutasena, 317
 Śruwawati, 198-200, 317
 Śukra (planeta), 18
 Śukra (nauczyciel demonów),
 188, 214, 302
 Śurasenowie, 56
 Śurasztrowie, 56

T

Taidžasa, 180, 197, 318
 Takśaka, 116-117, 119
 Taraka, 32, 37, 193, 197, 318
 Tarakaksza, 32-33, 315, 318
 Tarantuka, 206
 Trigartowie, 148, 163-164
 Tripada, 197
 Tripura, 364
 Trita, 180, 183-185, 314, 318
 Twastar, 152

U

Udaja, 35, 118, 149
 Uluka, 58, 60, 136, 145, 163-165
 Upananda, 65, 315
 Upaplawja, 224, 252, 254, 260-261, 305
 Uśanas (Kapalamoczana), 180, 188, 318
 Uttamaudžas, 83, 246
 Uttara, 233, 252, 260, 269, 299-300
 Uttara Kuru, 307

W

Wadarapaczana, 180, 198-200, 318
 Wadawa, 242, 318
 Wadzapeja, 201, 318
 Wahi, 55, 318
 Wajawja, 21, 114, 122
 Wajsala, 186-187, 315
 Waju, 18, 196
 Waka, 180, 189-190, 318
 Walaka, 86, 318
 Walakhiljowie, 186
 Walhika, 301
 Wali, 210
 Wangas, 22, 318
 Waranaweta, 211, 255

Waruna, 44, 53, 56, 59, 111, 114, 122, 124, 180, 196-197, 200-202, 316, 318
 Wasiszta, 187, 190-191, 198-199
 Wasisztapawaha, 180, 190, 192, 318
 wasu, 110, 202
 Wasudewa (ojciec Kryszny), 221
 Wasuki, 186
 Wedy, 34-35, 55-56, 58, 63, 70, 128, 140, 142, 180, 183-184, 186-187, 189, 194, 196, 203-205, 260, 263, 275, 289, 303, 307
 Widjunmalin, 32-33, 318
 Widura, 128, 135-137, 156, 161, 165, 168, 170, 227, 236, 238, 269-270, 274-276-284, 286, 289, 293, 297, 305, 307-308
 Widzaja, 30, 53, 62, 318
 Wikarna, 298-299
 Wikata, 65, 315
 Wimalodaka, 186-187, 315
 Winaśana, 185, 318
 Winata, 257
 Winda i Anuwinda, 17, 305, 318
 Wipasa, 55, 318
 Wirata, 45, 102, 247, 252, 255, 260, 299-300
 Wisakha, 194, 316
 Wisoka, 98-99
 Wisznu, 35-37, 44, 56, 80, 82-83, 95, 102, 106, 109-110, 127-128, 177, 196, 201, 207, 283-284
 Wiśwakarman, 35, 30, 318
 Wiśwamitra, 189-192
 Wiśwawasu, 185
 Wiwinsati, 299

- Wiwitsu, 65, 315
- Wjasa, 14, 127, 132, 168, 201,
224, 227-228, 233, 251-252,
257-260, 270-271, 274, 283-
286, 288, 290, 294
- Wrihadwala, 305
- Wriszasena, 59-60, 106-107-
108, 292, 301
- Wriszni, 158, 168, 255, 272,
306
- Wrtra, 82, 84, 93, 105, 123,
126-127, 155, 212, 221, 302